

www.Ketab.ir

سرشناسه: شجاعی، محمد حسن، ۱۳۲۸.

عنوان: خدیجه علیها السلام، مدبری، که یک آتش بود.

تکرار نام پدیدآور: محمد حسن شجاعی.

مشخصات نشر: قم: انتشارات معارف، ۱۳۹۶.

[با همکاری] تهران: بنیاد خیریه‌ی حضرت زهرا علیها السلام، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۲۲۴ ص.

بهاء: ۶۰,۰۰۰ ریال شابک: ۷-۸۶-۷۱۷-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابخانه

موضوع: خدیجه علیها السلام، بنت خویلد، ۳-۶۸ قبل از هجرت

موضوع: خدیجه علیها السلام، بنت خویلد، ۳-۶۸ قبل از هجرت - فضایل

موضوع: زنان مقدس مسلمان

شناسه‌ی افزوده: بنیاد خیریه‌ی حضرت زهرا علیها السلام

رده‌بندی کنگره: ۲۰۱۳۹۶ خ ش ۲۶/۲ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۹۷۲۲

شماره‌ی مدرک: ۴۴۸۵۱۲۸

www.ketab.ir

مادی که یک اُمت بر

کاری از:

دکتر محمد حسن شجاعی فرد

۱۳۷۴

شماره لیست: تهران ۹۲۱۷

خدیجه

کتابخانه

مولف: دکتر محمدحسین شجاعی فرد

ناشر: انتشارات مطبع [۱۳۷۹۸۲۵۰۷]

با همکاری: بنیاد خیریه‌ی حضرت زهرا (س)

لیتوگرافی: نقش • چاپخانه: زلال کوثر • صحافی: نوپ

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۶: چاپ کل: ۱ • شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

شابک: ۷-۸۶-۷۱۰۷-۶۰۰-۹۷۸ • بها: ۶،۰۰۰ تومان

مرکزپخش: قم، خیابان آذر، کوی ۶۲، پلاک ۴۲

«بنیاد خیریه‌ی حضرت زهرا (س) اطهر»

تلفن: ۴۲۹۲ ۳۷۲۰ ۲۵ • همراه: ۳۱۵۸ ۳۲۳ ۹۱۲

کتابه‌ی حقوق مادی و معنوی نشر این اثر محفوظ و متعلق به مولف می‌باشد.

نقل مطالب این کتاب با ذکر نام آن مجاز است.

تقدیم به
خانم با عزت او به جهان بشریت
معجز و مایه‌ی هدایت
انسان‌ها شد.
حدیقه کبری
آیا می‌روان کند بلند،
از شفاعت خالصی رو سیاه،
از خیل خادمان اهل بیت خود،
دریغ ورزد؟
ما هَكَذَا الظَّنُّ بِهَا...

www.ketab.ir

فهرست

مقدمه

مقدمه / ۱۱

جله‌ی اول

اصل و نسب / ۱۶

تولد خدیجه علیها السلام / ۱۹

خدیجه علیها السلام قبل از اسلام / ۲۳

ویژگی‌های عمومی / ۲۳

یکتاپرستی (حنیف) / ۲۴

پاک‌دامنی و عفاف / ۲۸

ثروتمند مکنه / ۲۹

قراض آری، ربانه / ۳۰

هوش و ذکاوت / ۳۱

وجاهت ظاهری / ۳۳

شاعر و سخن‌ور / ۳۳

علم به پیامبری محمد صلی الله علیه و آله / ۳۶

۸ ■ خدیجه علیها السلام، مادری که اُمت بود

آثار پیامبری از جوانی / ۳۷

ازدواج با محمد صلی الله علیه و آله / ۴۱

خورشید در خانه‌ی خدیجه علیها السلام / ۴۳

توصیه‌ی عالم یهودی به خدیجه علیها السلام / ۴۵

آیا عشق یک طرفه بود؟ / ۵۳

خدیجه علیها السلام و ازدواج‌های ۱۴ / ۵۴

نظر پسر عمر / ۶۱

بن همه توطئه چرا؟ / ۶۲

کودک هفت ساله و ازدواج ۱۴ / ۶۲

سراج دوم عایشه / ۶۷

پیرزن و پسر / ۷۱

جلسه دوم

خدیجه علیها السلام دانشمند / ۷۵

معیارهای شریک زندگی / ۸۲

خدیجه علیها السلام و بعثت / ۸۳

پیامبر صلی الله علیه و آله نزد ورقة بن نوفل ۱۴ / ۹۳

اولین نمازگزار / ۱۰۱

مقام خدیجه علیها السلام نزد خداوند / ۱۰۴

جلسه سوم

همسر داری / ۱۱۱

همسر داری / ۱۱۲

- ادب / ۱۱۸
- احترام به همسر / ۱۲۰
- درک همسر / ۱۲۱
- ثروت برای اسلام / ۱۲۱
- دل‌داری همسر / ۱۲۴
- سخاوت / ۱۲۶
- بردباری / ۱۲۸
- تولد فاطمه علیها السلام / ۱۳۰
- مبارزه با تحریم / ۱۳۶
- صبر در مصیبت / ۱۳۹
- پیامبر صلی الله علیه و آله در جایگاه خدجه رضی الله عنها / ۱۴۰
- همسر و مادر پیامبر صلی الله علیه و آله / ۱۴۵
- بهترین زنان / ۱۴۶
- برتری در بهشت / ۱۴۶
- سرور زنان عالم / ۱۴۷
- کامل‌ترین زنان / ۱۴۸
- هم‌تراز پیامبر صلی الله علیه و آله / ۱۴۸
- یاد یار در همه جا / ۱۴۹
- ملاقات با جبرئیل علیه السلام / ۱۵۱
- قصری ویژه در بهشت / ۱۵۲
- هم‌تراز معصوم / ۱۵۲
- بهترین زن آسمان و زمین / ۱۵۳
- مقتدای همه / ۱۵۴

۱۰ ■ خدیجه علیها السلام، مادری که یک اُمت بود

جلسه ی چهارم

پیامبر صلی الله علیه و آله و توجّه ویژه / ۱۵۷

ائمه علیهم السلام و یاد خدیجه علیها السلام / ۱۵۹

افتخار ائمه علیهم السلام به خدیجه علیها السلام / ۱۶۰

صلوات بر خدیجه علیها السلام / ۱۶۳

زیارت ماثور / ۱۶۴

خانه ی خدیجه علیها السلام / ۱۶۷

نقل روایات / ۱۷۴

دعای طواف بیت / ۱۷۵

یدن جبرئیل علیه السلام / ۱۷۶

ورود پیامبر صلی الله علیه و آله به مدینه / ۱۷۸

وصیه / ۱۷۸

وفات شهادت سونه / ۱۷۰

آرامگاه / ۱۸۴

منابع اعلام

افراد مذکور در کتاب / ۱۸۹

نویسندگان / ۲۰۲

موارد متفرقه / ۲۱۰

منابع و مأخذ

منابع و مأخذ: / ۲۱۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در اوایل ماه مبارک رمضان من و دو نفر از دانشجویان دختر دوره‌ی کارشناسی دانشگاه به دفتر آمدند تا برای افطار ساده‌ای که در خوابگاه می‌دهند، کمک بگیرند.

من هزینه‌ی افطاری دوشب را قبول کردم. یکی شب دهم رمضان که بنا بر مشهور شب رحلت حضرت خدیجه علیها السلام است؛ و دیگر شب تولد کریم اهل بیت علیه السلام امام حسن مجتبی علیه السلام. البته برنامه‌های دیگری هم صحبت شد که جای خودش را دارد. از این طریق با تعدادی دیگر از دانشجویان مذهبی دختر دانشگاه آشنا شدم.

پس از مدتی دو نفر از همان دختران دانشجو که ارادت و حساسیت من را نسبت حضرت خدیجه علیها السلام درک کرده بودند، پیش من آمدند و از عدم شناخت و معرفی زنان در مکتب اهل بیت علیه السلام گله کردند.

۱۲ ■ خدیجه علیها السلام، مادری که یک اُمت بود

مثلاً می گفتند: «این همه زنان در خانواده‌ی اهل بیت علیهم السلام هستند که باید به مادران دختران ایران اسلامی به ویژه دانشجویان بیشتر معرفی شوند. ما حتی خصوصیات الگویی حضرت زهرا علیها السلام را به عنوان الگوی زنان و دختران مسلمان نمی دانیم.»

من بوی خوش دادم که متأسفانه آن چه گفته می شود، کم تر جنبه‌ی الگویی دارد؛ اما در مواردی نکاتی مطرح می شود که حکایت از یک خورشید عالم ناب دارد که شعاع کوچکی از نورش در اتاقی تاریک به ما رسیده است.

البته آیات قرآن که آیه وَمِنْهُمْ نُسَاءٌ زَانِجَاتٌ را الگوی مردان و زنان معرفی می کند، یعنی فاطمه علیها السلام و ام‌المؤمنین علیها السلام الگوی مردان و زنان جامعه‌ی ما باشد.

با توجه به این که اخیراً به همت نهاد ایمان ی‌گی رهبری علیه السلام در دانشگاه‌ها، در بعضی از دانشگاه‌ها، امکان شرکت در کلاس‌های طلبگی برای دانشجویان فراهم شده است، این دختران ما هر از این فرصت تا حدودی استفاده کرده بودند، کمی درد آشناتر به مسایل نگرانی کردند.

لذا بحث ما به درازا کشید و نهایتاً قرار شد حداقل در مورد حضرت زهرا علیها السلام و مادر گرامی ایشان حضرت خدیجه علیها السلام کاری بکنیم. توافق کردیم که در مورد حضرت زهرا علیها السلام، هر چند ناقص، ولی کتب زیادی وجود دارد؛ لذا با اولویت دادن به زندگی حضرت خدیجه علیها السلام، در مورد ایشان مطالبی به صورت کتاب - هر چند خلاصه - تهیه شود.

چون سبک گفت‌وگویی را در چند کتاب تجربه کرده بودم، قرار گذاشتیم آن‌ها بیایند و سوالات خود را مطرح کنند و من در حد توان به آن‌ها جواب بدهم؛ تا حاصل این گفت‌وگو کتابی بشود که در اختیار دیگران هم قرار گیرد. این کار در چهار جلسه انجام شد؛ و حاصل آن این صفحاتی است که در مقابل خود دارید.

آقایان معمار کتاب‌های مفید و مستدل در مورد اهل بیت علیهم‌السلام را جمع می‌کنم. لذا همیشه به دنبال کتاب‌های محققانه و مستند در مورد حضرت خدیجه علیها‌السلام هم رفته‌ام تا در شب دهم رمضان که مشهور به شب آن بانوی بزرگوار است، در کتابخانه‌ی آستان مقدس حضرت معصومه علیها‌السلام که به همین مناسبت برپا شده‌ای داشتم، کتابی در مورد خدیجه علیها‌السلام نوشته‌ی محقق دقیق جناب حجة الاسلام و المسلمین سید محمد محمد حسین جلال‌زاده‌ی میبدی به دستم رسید.

چون مختصر بود و جذاب، همان شب تمامش کردم. سبک نوشتن کتاب برای محققین بیشتر مفید بود تا برای عامه‌ی مردم، دانش‌آموزان و دانشجویان. لذا قرارهایی با نویسندگی محترم گذاشتیم که آن شاء الله عملی شود. در این گفت‌وگوی پیش رو، از این کتاب استفاده کردم. از طرف دیگر، یکی از همکاران بعثه‌ی مقام معظم رهبری مد ظله‌العالی، به نام آقای علی بخشی کتابی در مورد حضرت خدیجه علیها‌السلام را جمع‌آوری کرده بودند که به چند زبان هم ترجمه شده بود. علی‌رغم نکات قابل تأمل در آن، از این کتاب نیز در این گفت‌وگو استفاده‌ی مناسبی کردم.

با توجه به کم حوصله بودن این روزهای خوانندگان، برای کوچک تر شدن کتاب، آن چه که در حدّ کم می توانست آورده شود، مثل نام اسناد، احادیث، در پاورقی آمده است، که آن هم دوستونی شده است. اما بقیّه ی موارد که طولانی بودند، در سه پی نوشت آمده اند.

این: شرح حال و معرفی مختصر افراد مذکور در کتاب، دوم: اسامی نویسندگان کتاب های منابع، و سوم: توضیح در مورد مکاتب و موارد متفرقه که در کتاب آمده است.

امیدوارم این مدیّه ی ناچیز مورد توجه این بانوی بزرگ که همه ی هستی خود را فدای امتدادش نمود، قرار بگیرد.

همچنین شوهر بزرگوارش، سید اکرم اسلام علیه السلام و فرزند دل بندش، زهرای مرضیه علیها السلام نیز این ران ملع را با بزرگواری قبول و مایه ی شفاعت این خادم کوچک در لحظه ی جان دادن، شب اول قبر، برزخ، پل صراط و نهایتاً هم نشینی با آنان در بهشت قرار گیرد که دست ما خالی است و چه کند بینوا همین دارد.

خادم اهل بیت علیهم السلام

محمد حسن شجاعی فرد

دهه ی کرامت ذی القعدة ۱۴۳۸ قمری

مطابق با مرداد ۱۳۹۶ شمسی